

LINDA ALLAL

STRATEGIES D'EVALUATION FORMATIVE: CONCEPTIONS PSYCHO-PEDAGOGIQUES ET MODALITES D'APPLICATION.

L'avaluació ha esdevingut un element clau en el nou sistema educatiu que busca com a objectiu prioritari la individualització dels aprenentatges. En aquest sentit, l'avaluació formativa és una nova forma d'acció pedagògica. En aquest article tractarem primer els diferents quadres conceptuals que l'han desenvolupada, per passar posteriorment a analitzar els problemes que suscita l'aplicació de les diferents modalitats d'avaluació formativa.

EL CONCEPTE D'AVALUACIÓ FORMATIVA

Bloom(68) assegura que és un component bàsic dintre de la realització d'una estratègia pedagògica de domini i de qualsevol altre intent d'individualització de l'ensenyament. L'eix central és la idea de regulació contínua entre les característiques de l'aprenent i les característiques del sistema de formació.

L'avaluació pot ser *pronòstica*(inici del procés), *sumativa*(al final del procés) o *formativa* (per adaptar l'ensenyament a les diferències individuals de l'aprenentatge).

ETAPES ESSENCIALS DE L'AVALUACIÓ FORMATIVA	PERSPECTIVA NEO-BEHAVIORISTA Bloom, Gagné, Glaser	PERSPECTIVA COGNITIVISTA Piaget
<i>Recull d'informació Què cal observar? Com fer-ho?</i>	Objectius pedagògics basats en formes de comportament objectivament observables Test quantitativs, respostes tancades	Prioritza les dades sobre el procés d'aprenentatge. Vol entendre el funcionament cognitiu davant la tasca proposada. Recull d'informació a base d'entrevistes, observació directa, reflexió en veu alta i, si cal, mètodes objectius.
<i>Interpretació de la informació Quins principis guiaran la interpretació?</i>	Comparació de l'actuació de l'alumne amb l'actuació prevista segons els criteris S'observen els objectius no superats	S'observarà sobretot el caràcter de l'estratègia o del procediment seguit per l'alumne i no tant la correcció del resultat(es valorarà una estratègia que prometi) La dificultat rau en definir un quadre de referències precís. Es suplirà, mentre calgui, per la intuïció del mestre i l'augment de les estratègies interactives.
<i>Adaptació de les activitats d'ensenyament. Passes a seguir</i>	L'error es busca en el context. Es voldran manipular les variables dintre la situació d'aprenentatge. Les adaptacions van vinculades a les hipòtesis formulades per justificar les insuficiències. Es buscarà oferir a l'alumne una progressió de tasques més fina o una estructuració d'aprenentatges més forta, una accentuació del feed-back,; però no un guiatge general.	Tot i que pot haver-hi una deficiència de maduració, cal preguntar-se si una modificació de la tasca permetrà superar la dificultat trobada(construir) Es cercarà el decalage exacte entre l'estructura de l'aprenent i l'estructura de la tasca. L'objectiu de l'adaptació és ajudar l'alumne a descobrir els aspectes pertinents a la tasca i introduir-se a la construcció d'una estratègia més adequada. Mètodes: treball individual, interacció mestre-alumne, treball petits grups,... Paper fonamental del mestre.

MODALITATS D'APLICACIÓ DE L'AVALUACIÓ FORMATIVA

La tasca de l'ensenyant és **CONSTRUIR** una estratègia d'avaluació formativa aplicable a la seva classe. Les passes de construcció poden ser guiats per la teoria aportada per la recerca psico-pedagògica de l'aprenentatge; però cal tenir en compte també consideracions lligades al context pedagògic i institucional on l'estratègia estarà aplicada.

1. Avaluació puntual, Regulació retroactiva.	2. Avaluació contínua, Regulació interactiva.
L'avaluació intervé en moments donats, puntuals. Es dedica a constatar les accions dels individus en relació als objectius pedagògics però no se sap on rau l'error. L'adaptació de les activitats es fa segons activitats estandarditzades i, en l'etapa de remediació, hi ha un retorn als objectius no superats anteriorment. És una fórmula important depenent del context educatiu i supera la simple avaluació sumativa.	Assegura la individualització de la formació. Els procediments d'avaluació formativa s'integren en les activitats d'ensenyament i aprenentatge. Tot és avaluació. Es procura augmentar el guiatge individual a partir d'una actitud interactiva; procurant evitar al màxim la necessitat d'una remediació a posteriori. Mètodes: organitzar les classes de forma que el mestre jugui un rol d'observador-animador. El mestre circula per classe. Calen mètodes complementaris; afavorir la col·laboració i la integració així com la interacció entre els alumnes a classe. El material pedagògic ha de ser concebut de manera que ajudi l'alumne a descobrir la seva activitat i reorientar els problemes que vagin apareixent.
3. Modalitats mixtes.	

CONCLUSIONS

1. Cal definir cada concepte en termes d'objectiu esperat en l'acció educativa. Destacant aquests conceptes del quadre teòric inicial, es poden reinterpretar segons altres quadres teòrics i obrir un debat sobre el veritable paper de l'avaluació formativa.

2. En aquest text s'han il·lustrat dues orientacions més que proposar-se dos models aplicables fredament.

3. Cal esforçar-se més enllà de la reflexió teòrica i conceptual, i insistir en l'anàlisi dels problemes de l'aplicació pràctica, d'aquí sorgeix el nostre intent d'aportar orientacions. De la mateixa manera que l'alumne ha de construir les seves estructures d'acció, el professor ha de crear, coneixent els quadres teòrics, la seva estructura d'acció pedagògica, d'aquí el paper fonamental de l'ensenyant en l'èxit de l'avaluació formativa.